

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

basisschool De Aanloop

Plaats : Bergen op Zoom
BRIN nummer : 11XZ|C1
Onderzoeksnummer : 292808
Datum onderzoek : 16 mei 2017
Datum vaststelling : 17 juli 2017

SAMENVATTING

Basisschool De Aanloop heeft een aanvraag ingediend voor het traject Excellente Scholen 2017. Om in aanmerking te komen voor deelname aan dit traject dient eerst onderzocht te worden of de school in aanmerking komt voor de waardering Goed. Om deze reden hebben wij dit kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Wat gaat goed?

De Aanloop werkt vanuit een duidelijke en eigen visie op goed onderwijs. Zij weet deze visie uitstekend te vertalen naar een breed, uitdagend en veelzijdig aanbod. De school heeft een nauwe samenwerking met de ouders. Zij ziet de ouders als educatief partner en handelt hier in de praktijk ook echt naar. Het team van De Aanloop is eensgezind en voortdurend op zoek naar mogelijkheden om het onderwijs te verbeteren binnen de kaders van de eigen visie. Zowel ouders als leerlingen zijn erg tevreden over de school. De leerlingen voelen zich veilig en het pedagogisch klimaat is warm en ondersteunend.

Wat kan beter?

In de basis is het onderwijs op De Aanloop op orde. Toch is er ook nog ruimte voor verdere ontwikkeling. Deze ruimte ligt onder andere binnen het didactisch handelen en de resultaten. Zo kunnen de leraren in hun lessen nog meer inspelen op de verschillen in onderwijsbehoeften. Daarnaast is het nog een uitdaging voor de school om ook de resultaten van de leerlingen op de niet-toetsbare onderdelen in kaart te brengen. Te meer omdat zij vanuit haar visie de niet-cognitieve ontwikkeling erg belangrijk vindt en daar in haar onderwijs ruim aandacht aan besteedt.

Wat moet beter?

De school dient op korte termijn te voldoen aan het wettelijke voorschrift om jaarlijks de veiligheidsbeleving van leerlingen te monitoren.

1 INLEIDING

Wat voor onderzoek heeft de inspectie gedaan?

Het is een voorwaarde voor excellentie dat een school algemeen goed onderwijs biedt. Voordat een school toegelaten wordt tot het traject Excellente Scholen onderzoeken wij daarom de onderwijskwaliteit aan de hand van het Onderzoekskader 2017. Een aangemelde school krijgt een onderzoek naar Goed wanneer er een objectieve zelfevaluatie beschikbaar is en wanneer de school aan bepaalde criteria voldoet. Deze criteria kunt u vinden op de website www.excellentescholen.nl.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken en het nieuwe onderzoekskader, zie de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

Werkwijze

Op 16 mei 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.6.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op basisschool De Aanloop. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

Eindoordeel	Zeer zwak	Onvoldoende	Voldoende	Goed
Eindoordeel				•

De kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Aanloop is goed. Naast het oordeel 'goed' voor kwaliteitscultuur zijn meerdere standaarden binnen de kwaliteitsgebieden onderwijsproces en schoolklimaat als 'goed' beoordeeld. Alle overige standaarden vinden wij 'voldoende'.

3 RESULTATEN ONDERZOEK BASISCHOOL DE AANLOOP

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en resultaten van het onderzoek bij basisschool De Aanloop.

3.1 **Onderwijsproces**

Basisschool De Aanloop heeft haar onderwijsproces goed op orde. Zij heeft de in 2015 door ons vastgestelde kwaliteit weten vast te houden en op onderdelen zelfs weten te verbeteren. De Aanloop biedt een onderscheidend aanbod waarin de ambitie van de school om leerlingen in hun brede ontwikkeling te stimuleren goed tot uiting komt. De leraren hebben deze ontwikkeling van hun leerlingen goed in beeld, hoewel wij vinden dat zij in de dagelijkse praktijk van lesgeven deze informatie nog beter kunnen benutten. De sterke communicatie met ouders loopt als rode draad door de hele school. Ouders worden en voelen zich zeer betrokken bij de school. Zij ervaren dit op alle mogelijke manieren. Ook in het gesprek met een afvaardiging van ouders, tijdens de onderzoeksdag, kwam dit naar voren.

Aanbod

Het aanbod voldoet allereerst aan de kerndoelen en bereidt de leerlingen voldoende voor op het vervolgonderwijs en de samenleving. De school heeft de ambitie om met haar onderwijs tegemoet te komen aan de brede ontwikkeling van leerlingen. Dit komt in het aanbod tot uiting door de sterke lijn voor cultuureducatie, welke in nauwe samenwerking met het lokale centrum voor de kunsten vorm krijgt. Daarnaast werkt de school vooral binnen de wereldoriënterende vakken thematisch. De thema's krijgen in nauwe samenspraak met de leerlingen vorm. Alle leerlingen leren hierbinnen zelf afwegingen te maken, te plannen, te overleggen, zelf onderzoeksvragen te formuleren en deze ook uit te werken. De leraren bewaken op de achtergrond dat alle kerndoelen binnen de betreffende onderdelen voldoende aan bod komen. Ook houden zij bij welke vaardigheden met welke activiteiten gestimuleerd worden. Zowel de ouders als de leerlingen met wie wij gesproken hebben, tonen zich bijzonder tevreden over het aanbod. De school maakt op dit punt dan ook waar wat zij belooft.

Zicht op ontwikkeling

De leraren hebben goed zicht op de brede ontwikkeling van leerlingen en gebruiken deze informatie om het onderwijs af te stemmen op verschillen tussen de leerlingen. Zij stemmen daarbij af op de leerstijl van de leerlingen en voeren gesprekken met hen om er achter te komen wat de leerwens van de leerling zelf

is. Ook nemen zij de informatie van ouders serieus mee in hun beeld van de leerlingen. Toch is er ook nog ruimte voor verbetering. Zo ontbreekt een expliciet (genormeerd) volginstrument voor de sociaal-emotionele ontwikkeling. Gezien het belang dat de school hecht aan juist dit aspect van de ontwikkeling, is het zeker te overwegen om met een dergelijk instrument te werken. Ook kunnen leraren zich bij leerlingen of groepen die op de cognitieve onderdelen minder scoren dan de school verwacht én wenselijk acht, gericht focussen op (otho)didactische aspecten die ten grondslag liggen aan deze achterblijvende resultaten. De extra ondersteuning en/of aandacht die nu wel gegeven wordt kan dan nog beter afgestemd worden op de achterliggende redenen voor stagnatie of uitval. Daardoor wordt de kans op succes waarschijnlijk groter.

Extra Ondersteuning

Omdat het aantal leerlingen op De Aanloop dat aangewezen is op een eigen leerlijn of extra bekostiging vanuit het samenwerkingsverband zeer beperkt is, geven wij geen waardering op deze standaard.

Didactisch handelen

Het didactisch handelen van de leraren is in de basis op orde. Er is rust en structuur binnen de groepen. De leraren nemen een stimulerende en respectvolle houding aan, en dagen leerlingen bewust uit om na te denken. Toch zien wij ook nog ruimte om het didactisch handelen te versterken. Zo kunnen leraren nog meer differentiëren in hun lessen door bijvoorbeeld flexibeler om te gaan met de instructietijd. In verschillende groepen is het niveauverschil aanzienlijk, maar toch zien we vooral lessen waarbij ook de leerlingen die weinig moeite met de stof hebben, een groot gedeelte van de klassikale instructie moeten volgen. De kans dat zij zich gaan vervelen is dan groot, terwijl het tempo voor andere leerlingen juist weer te hoog is.

Samenwerking

De Aanloop heeft een breed netwerk van samenwerkende partners om zich heen gevormd. Naast de gebruikelijke partners zoals Kinderopvang en Voortgezet Onderwijs, werkt de school ook samen met verschillende culturele en sportinstellingen. Deze samenwerkingen leiden tot vaste elementen in het aanbod en zijn dus wezenlijk onderdeel van de school. In het oog springend is de nauwe samenwerking met ouders. De ouderpopulatie van De Aanloop is over het algemeen kritisch en mondig. De school gaat hier uitstekend mee om. Ze hecht veel waarde aan het goed informeren van ouders en daagt hen ook uit om een actieve bijdrage in de school te leveren. Niet alleen door het verlenen van hand en spandiensten maar ook door mee te denken over (culturele) leerlijnen en het verzorgen van gastlessen. De school waardeert de kritische houding van

de ouders, omdat deze haar - naar eigen zeggen – alert houdt en gericht op voortdurende verbetering van de onderwijskwaliteit.

Toetsing en afsluiting

De school doet op dit onderdeel wat, volgens de wet, van haar verwacht wordt. Zo voert zij een zorgvuldige procedure in het bepalen en bespreken van het schooladvies met de ouders. Daarnaast volgt zij de ontwikkeling van oudleerlingen in het voortgezet onderwijs op afstand aan de hand van gegevens die zij hierover ontvangt.

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod			•
OP2	Zicht op ontwikkeling			•
OP3	Didactisch handelen		•	
OP6	Samenwerking			•
OP8	Toetsing en afsluiting		•	

3.2 Schoolklimaat

Ouders en leerlingen zijn zeer tevreden over de sfeer op school. De school biedt een voor leerlingen sociaal veilige leeromgeving. De school moet echter haar sociale veiligheidsbeleid op dit gebied nog wel bijstellen om aan de (in 2014 aangescherpte) wetgeving op dit gebied te voldoen.

Sociale veiligheid

Net als in ons rapport in 2015 stellen wij vast dat de school een veiligheidsbeleid heeft om de sociale veiligheid van leerlingen te waarborgen. De deugdelijkheidseisen op dit gebied zijn enkele jaren geleden echter aangescherpt. Het bestaande beleid van de school voldoet merendeels al aan deze aanscherpingen. Op één onderdeel is aanvullend beleid nodig en dat betreft de jaarlijkse monitoring van de veiligheidsbeleving van de leerlingen.

Pedagogisch klimaat

Het pedagogisch klimaat op De Aanloop is goed. De school heeft dit ook hoog in haar vaandel staan, wat blijkt uit het schoolplan en de observatie van de dagelijkse praktijk. Tevredenheidsenquêtes en gesprekken met ouders en leerlingen bevestigen het beeld van een stimulerend pedagogisch klimaat. Vooral binnen het thematisch werken zoeken de leraren met de leerlingen naar rollen en activiteiten waarbij de sterke kant van elke leerling wordt uitgelicht. 'Ben je niet creatief met je handen, maar kun je wel goed plannen en tijd

bewaken? Dan ligt daar vooral jouw rol binnen het project'. Zo zet de school zich in om ieder kind tot zijn of haar recht te laten komen.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat			•

3.3 Onderwijsresultaten

De cognitieve eindresultaten van De Aanloop zijn voldoende.

De Aanloop streeft naar een goede balans tussen opbrengstgericht werken, sturen op brede ontwikkeling en (vooral in de lagere groepen) het spelend leren. Haar ambitie is daarom niet om te excelleren in de cognitieve resultaten, maar juist om een meer brede en evenwichtige ontwikkeling van leerlingen te realiseren, zoals ook blijkt uit het goede en brede aanbod. Uiteraard volgt zij de ontwikkeling van de cognitieve resultaten en gaat zij er van uit dat - binnen de keuzes die de school maakt - het landelijk gemiddelde tenminste behaald moet worden. De school slaagt hier tot nu toe in. Toch is het belangrijk dat ook bij de evaluatie van de tussenopbrengsten de focus ligt op dit eigen streefdoel, zodat tijdig passende maatregelen genomen kunnen worden als het behalen van dit streefdoel onder druk staat. In een aantal groepen blijkt dit ook het geval te zijn en dan is het des te meer van belang om goed na te gaan of de extra investeringen tot het gewenste resultaat leiden.

Hoewel De Aanloop de ontwikkeling van leerlingen op meerdere aspecten volgt (neem bijvoorbeeld de brede doelenlijst), is zij nog niet zover dat zij voor zichzelf hier ook resultaatdoelen aan stelt. Hier ligt nog een uitdaging voor de school. Pas als de resultaten in kaart gebracht zijn, kan de school nagaan of het onderwijs de toegevoegde waarde heeft gehad die was beoogd. Het is belangrijk om hierin mee te nemen dat resultaten geen synoniem hoeven te zijn voor toetsscores. Ook aan de hand van bijvoorbeeld gestructureerde observaties of portfolio's kan groei in ontwikkeling vastgesteld worden.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1	Resultaten		•		
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Kan beter	Voldoende	Goed	
OR3	Vervolgsucces		•		

3.4 Kwaliteitszorg en ambitie

De Aanloop geeft het onderwijs vorm vanuit een heldere eigen visie en heeft voldoende grip op haar eigen ontwikkeling. Het team is zeer ontwikkelingsgericht en werkt constructief samen aan een steeds betere school.

Kwaliteitszorg

De visie van de school op goed onderwijs komt duidelijk terug in de onderwijskundige ontwikkeling die de school doormaakt. De school maakt bewuste keuzes en afwegingen en voert veranderingsprocessen planmatig uit. Mede door deze werkwijze is de enige tekortkoming uit het rapport van 2015 weggewerkt. Toen was er namelijk nog geen sprake van een sluitende cyclus voor kwaliteitszorg. Vooral voor de onderdelen opbrengsten en didactisch handelen heeft de school duidelijke criteria bepaald aan de hand waarvan ze haar eigen kwaliteit evalueert. Zij beseft dat voor de overige onderdelen de evaluaties met behulp van bovenschoolse auditteams soms nog erg beschrijvend zijn en weinig geënt op objectieve en van te voren vastgestelde criteria. De wens is daarom om naast de bestaande werkwijze toch ook nog een instrument voor kwaliteitszorg te gaan gebruiken waarin een objectieve evaluatie beter gewaarborgd is.

Kwaliteitscultuur

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer. Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

Verantwoording en dialoog

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover een dialoog met haar omgeving. We zien nog wel kansen om vooral de dialoog met de omgeving nog actiever en bewuster op te pakken. De school geeft zelf aan dat het hebben van een 'excellentie-profiel' hierbij kan helpen om die extra stap daadwerkelijk te maken.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•
KA3	Verantwoording en dialoog		•	

3.6 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Aanloop. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Algemeen

Het bestuur van Stichting ABBO heeft met genoeg kennis genomen van de bevindingen van de Onderwijsinspectie zoals deze in dit rapport beschreven zijn. Wij zijn bijzonder verheugd te zien dat de kwaliteit van het onderwijs op basisschool De Aanloop het eindoordeel 'goed' heeft ontvangen. Basisschool de Aanloop heeft na het vorige onderzoek in 2015 de toen vastgestelde kwaliteit goed weten vast te houden en op onderdelen middels richtlijnen en aanbevelingen uit de vorige rapportage van bevindingen zelf weten te verbeteren. Dit is een groot compliment naar het gehele team en directie van basisschool De Aanloop.

OntwikkelingsGericht Onderwijs (OGO) heeft een unieke plaats binnen het basisonderwijs in de gemeente Bergen op Zoom. Basisschool De Aanloop zal dit naar de toekomst vanuit opgebouwde kwaliteit, de expertise die in huis is en de ruimte die de school krijgt binnen Stichting ABBO verder uitbouwen en borgen. Voor het bestuur van Stichting ABBO is diversiteit in onderwijsaanbod een ankerwaarde.

Opvolging naar aanleiding van de bevindingen

1. De jaarlijkse veiligheidsbeleving van kinderen wordt in de eerste helft van schooljaar 2017-2018 gemonitord.
2. Op bovenschools niveau wordt een kwaliteitssystem voor alle scholen van Stichting ABBO geïmplementeerd Dit instrument wordt passend bij elke school op schoolniveau ingezet voor ontwikkeling en borging van de onderwijskwaliteit. Als basis volgt dit systeem het Onderzoekkader PO 2017. Daarnaast kunnen eigen kwaliteitsaspecten passend bij het type onderwijs worden toegevoegd. Binnen het systeem zijn zelfevaluaties, audits, kwaliteitsborging en ontwikkelmodules mogelijk. Cyclisch wordt per school een keuze gemaakt en een meerjarenplanning opgezet. De aanvang van deze implementatie is in het 1^e kwartaal van schooljaar 2017-2018.

Het kwaliteitszorgsysteem wordt ook ingezet om op bovenschools niveau het proces van evalueren, borgen en ontwikkelen goed en structureel vorm te geven.

Het hier beschreven traject wordt geïnitieerd door de bovenschoolse intern begeleiders van de stichting en de algemeen directeur.

Het bestuur van Stichting ABBO ervaart het nieuwe Onderzoekskader PO 2017 en de wijze waarop hiermee wordt gewerkt als prettig. Naast de basiskwaliteitsaspecten geeft het ruimte aan eigenheid, eigenaarschap én eigen ambities en kwaliteitsaspecten.